

**AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE**

Analiza leksykalna – 2

Teoria kompilacji

**Dr inż. Janusz Majewski
Katedra Informatyki**

Zadanie analizy leksykalnej

- wyodrębnianie symboli leksykalnych (tokenów)
- ignorowanie komentarzy
- ignorowanie białych znaków (spacji, tabulacji, znaków nowej linii...)
- korelowanie błędów zgłaszanych przez kompilator z numerami linii
- tworzenie kopii zbioru wejściowego (źródłowego) łącznie z komunikatami o błędach
- czasami realizacja funkcji preprocessingu, rozwijanie makrodefinicji

Specyfikacja analizatora leksykalnego (1)

wyrażenie_regularne_1	{akcja_1}
wyrażenie_regularne_2	{akcja_2}
.....
wyrażenie_regularne_n	{akcja_n}

Zasady interpretacji specyfikacji:

- Zawsze rozpoznawany i uzgadniany jest token odpowiadający możliwie najdłuższemu leksemowi.
- W przypadku, gdy ten sam leksem odpowiada więcej niż jednemu tokenowi, uzgadniany jest token odpowiadający najwcześniejszej z „pasujących” pozycji specyfikacji.

Specyfikacja analizatora leksykalnego (2)

Przykład:

a	{akcja_1}
abb	{akcja_2}
a*b ⁺	{akcja_3}

Analizowany łańcuch: **aabba**

Możliwe interpretacje: **a|abb|a**, **a|a|bb|a**, **a|a|b|b|a**, **aabb|a**
 1 2 1 1 1 3 1 1 1 3 3 1 3 1

Poprawna interpretacja: **aabb|a**
 3 1

gdyż:

- Zawsze rozpoznawany i uzgadniany jest token odpowiadający możliwie najdłuższemu leksemowi.

Specyfikacja analizatora leksykalnego (3)

Przykład:

a	{akcja_1}
abb	{akcja_2}
a*b ⁺	{akcja_3}

Analizowany łańcuch: **abba**

Niektóre możliwe interpretacje: **abb|a**, **abb|a**
2 1 3 1

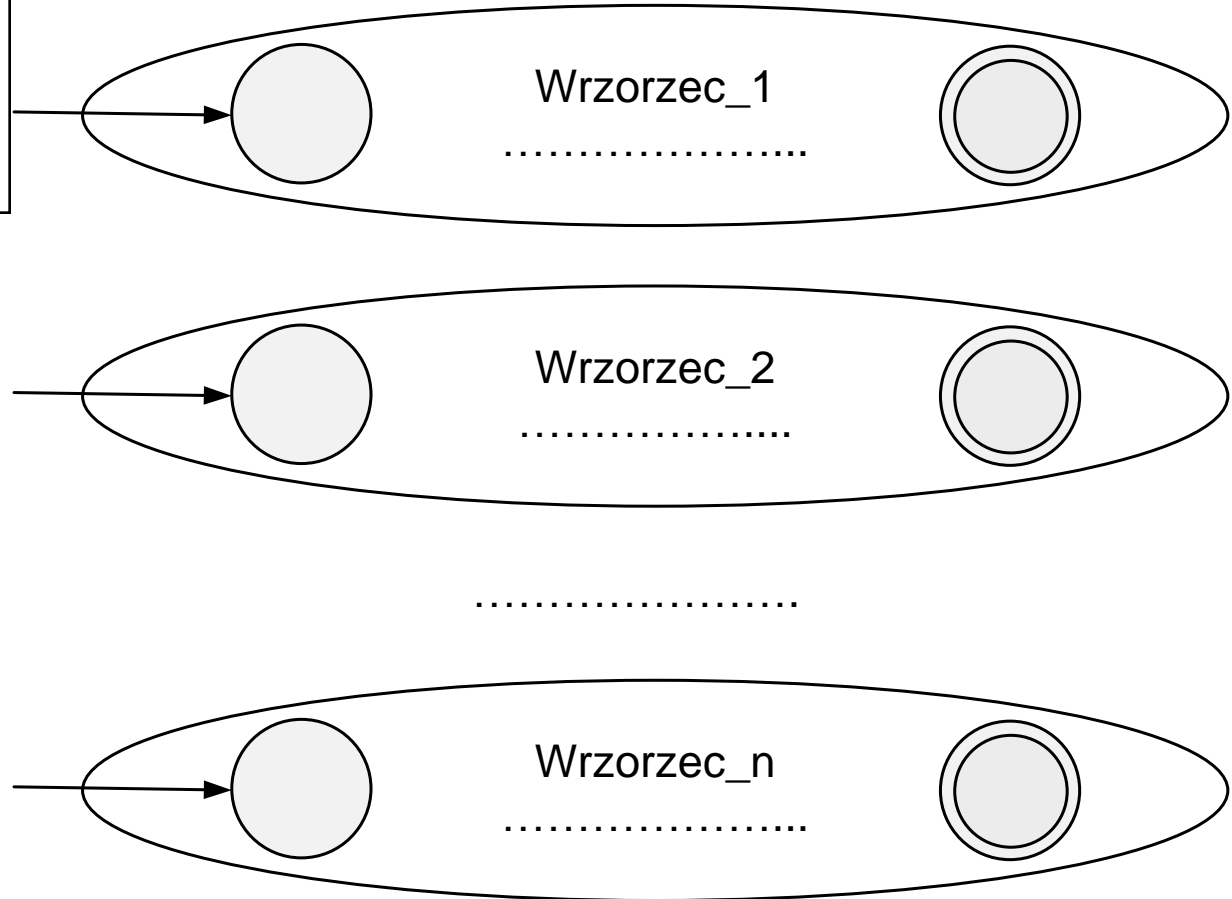
Poprawna interpretacja: **abb|a**
2 1

gdyż:

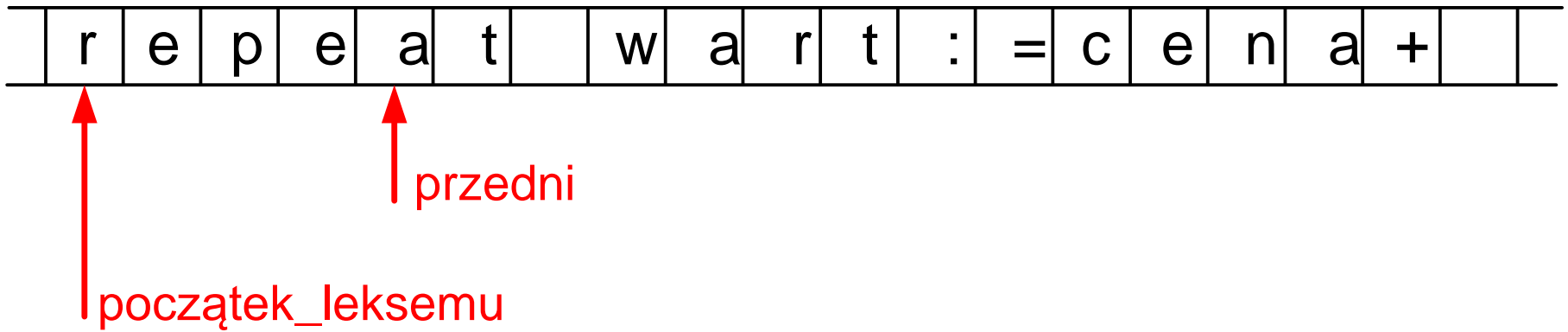
- W przypadku, gdy ten sam leksem odpowiada więcej niż jednemu tokenowi, uzgadniany jest token odpowiadający najwcześniejszej z „pasujących” pozycji specyfikacji.

Izolowane automaty deterministyczne

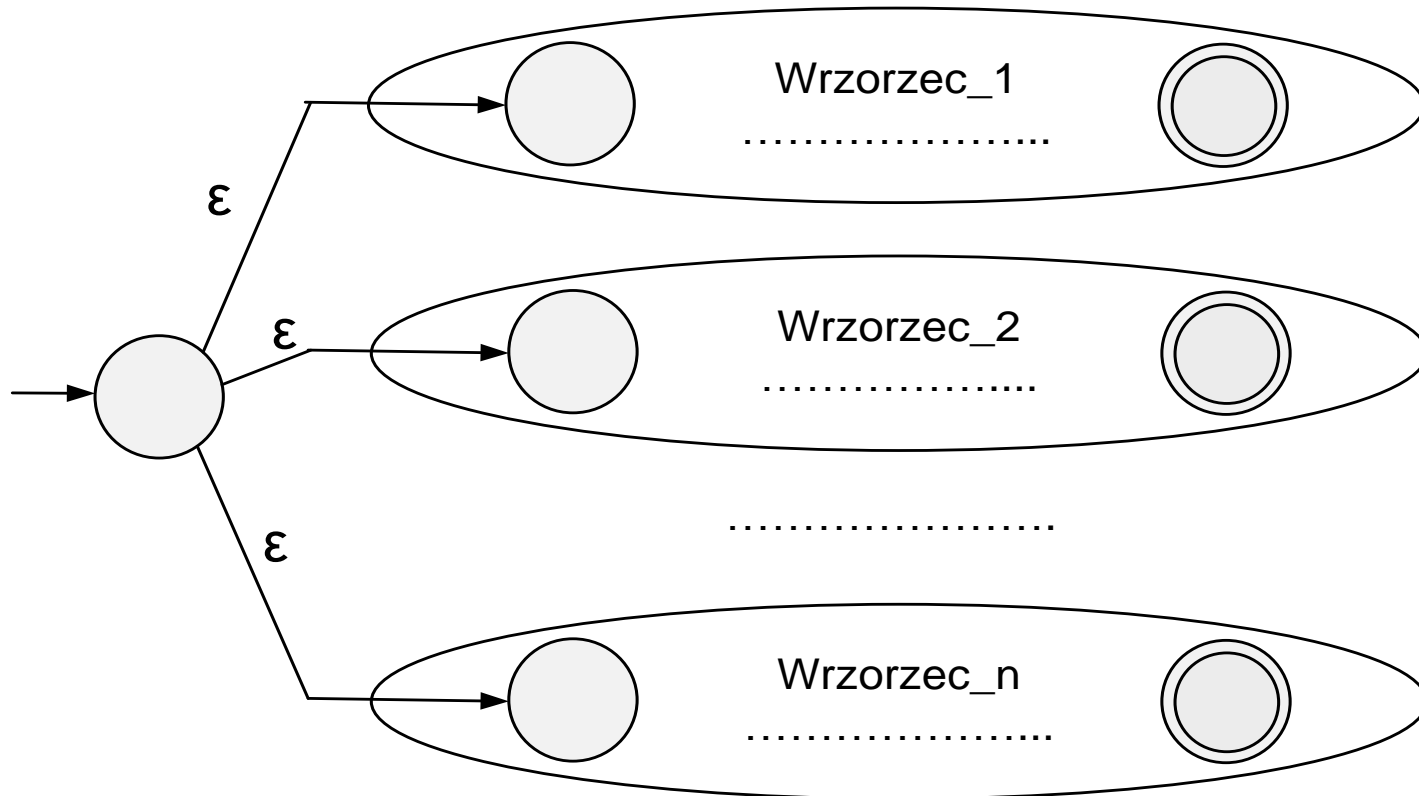
wzorzec_1	{akcja_1}
wzorzec_2	{akcja_2}
.....
wzorzec_n	{akcja_n}

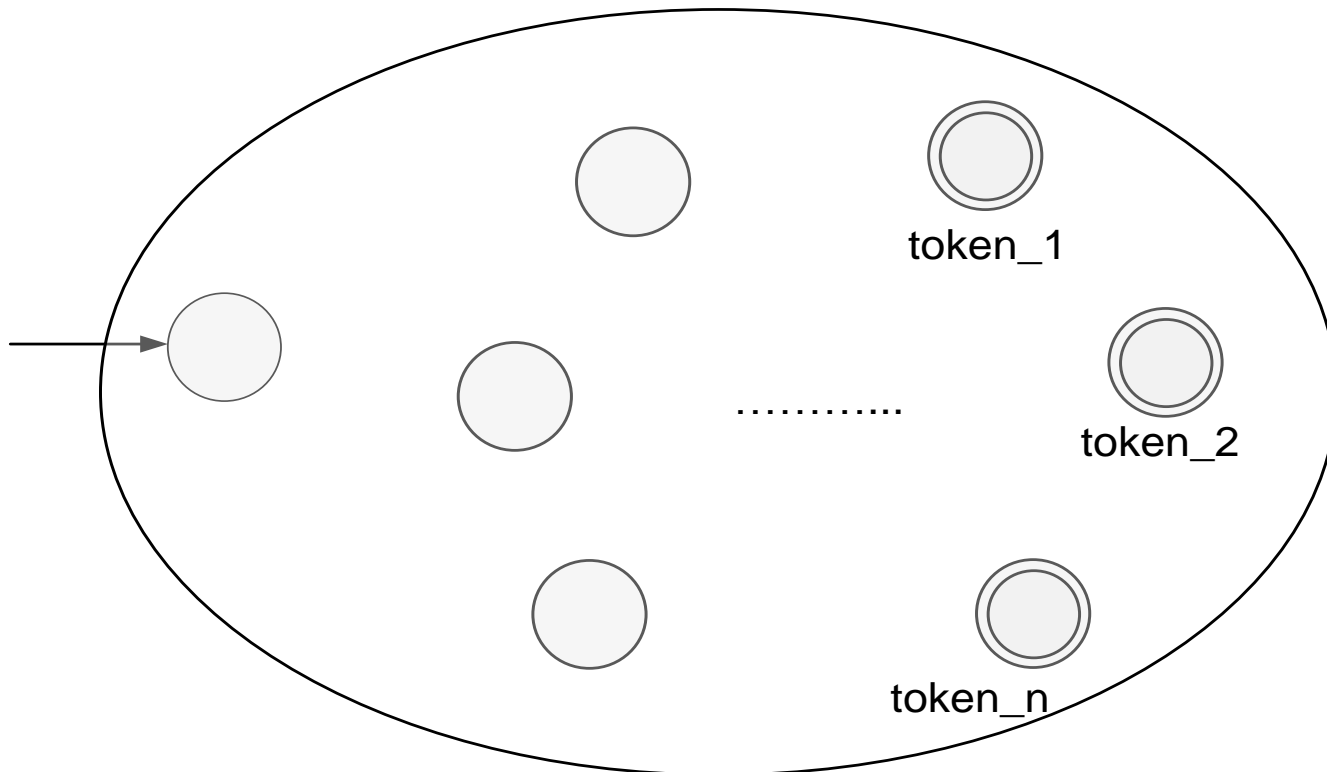
Najprostsza implementacja – algorytm z powrotami

Kombinowany automat niedeterministyczny

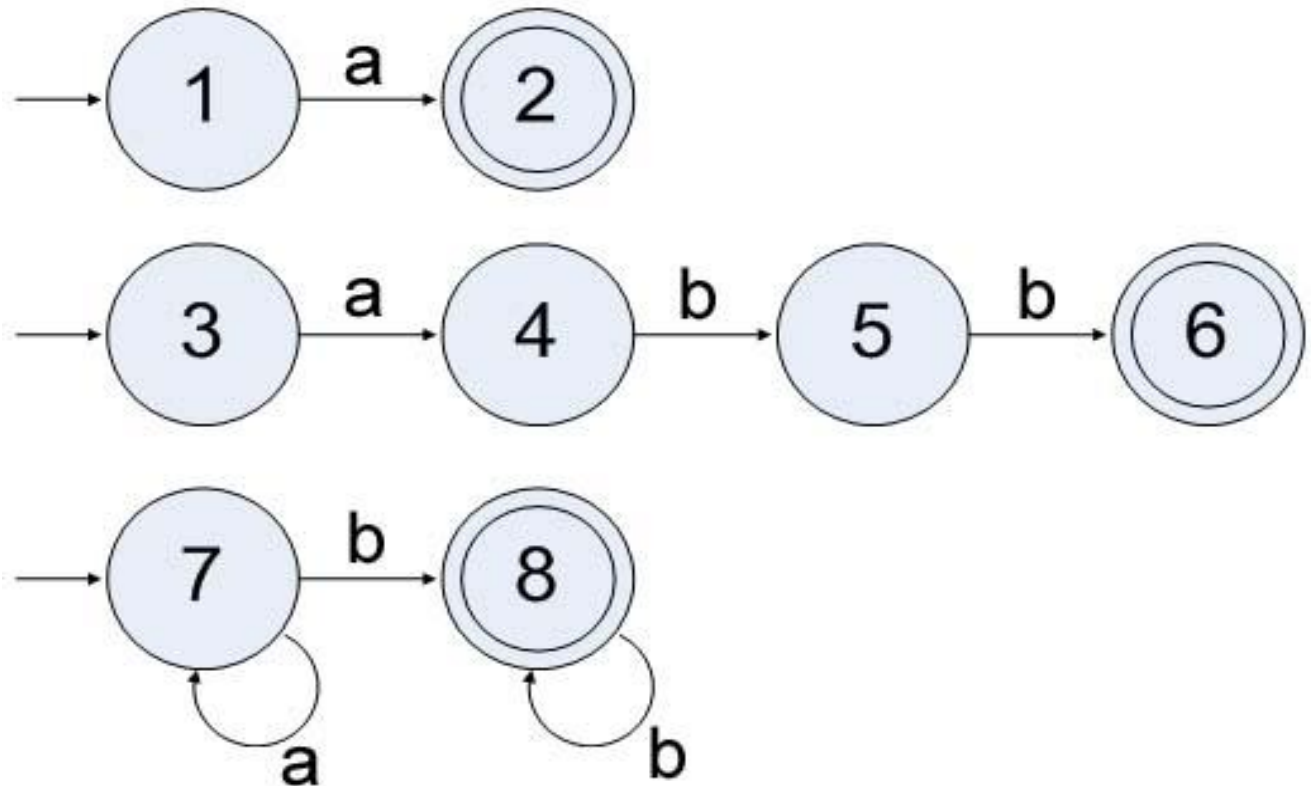
Automat deterministyczny

Budowa automatu skończonego (1)

- a {akcja 1}
- abb {akcja 2}
- a^*b^+ {akcja 3}

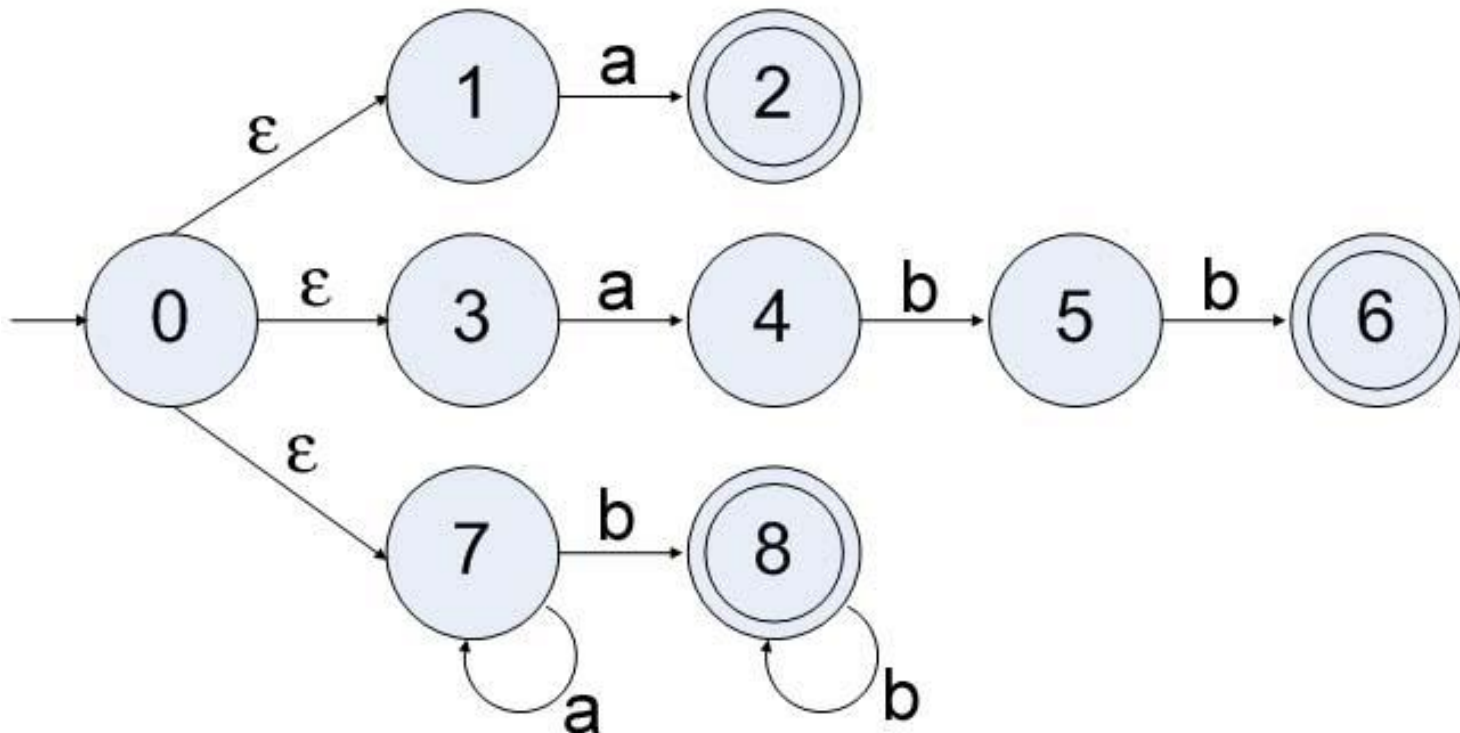
pojedyncze NFA

Budowa automatu skończonego (2)

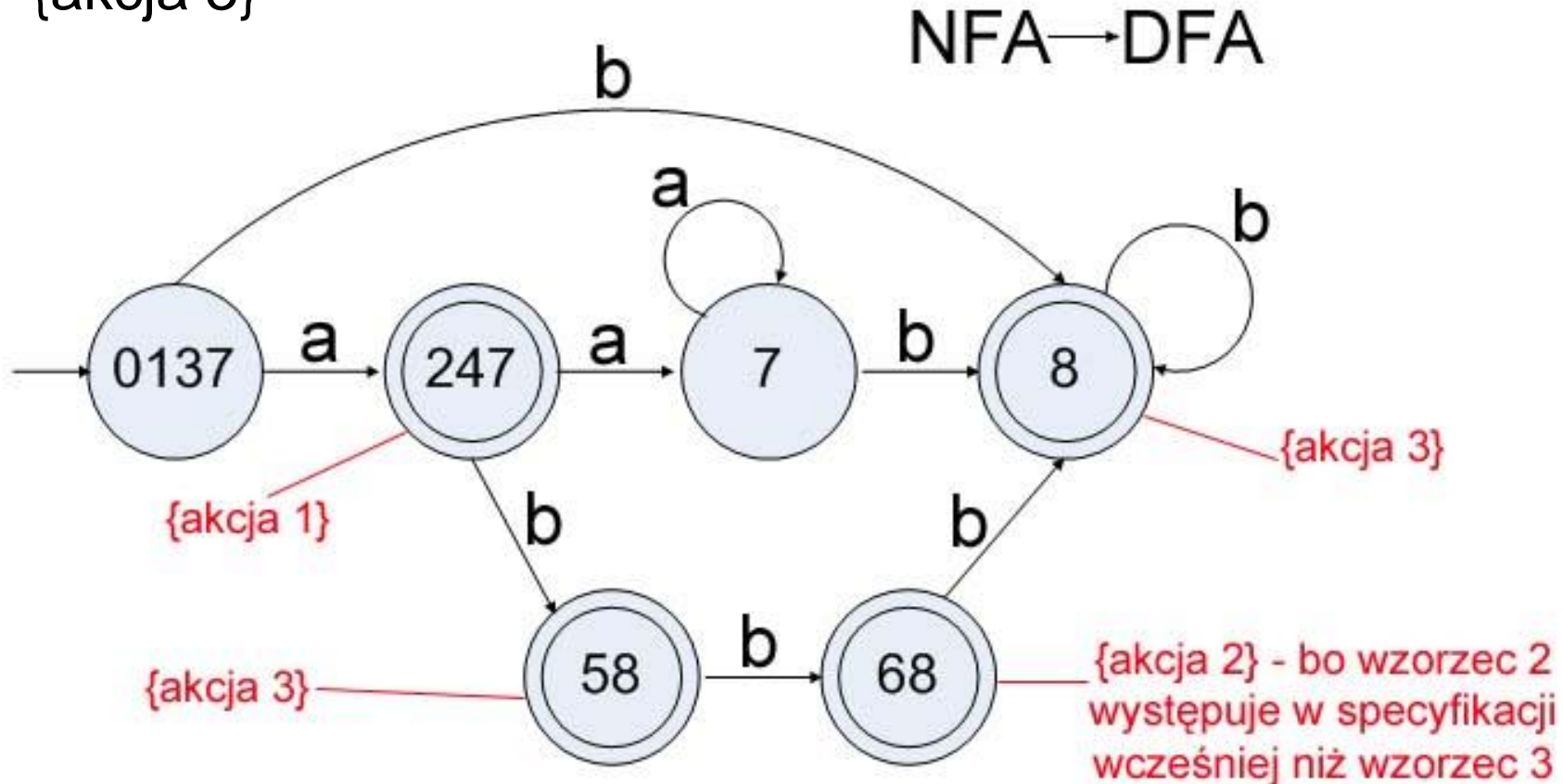
- a {akcja 1}
- abb {akcja 2}
- a*b⁺ {akcja 3}

kombinowany NFA

Budowa automatu skończonego (3)

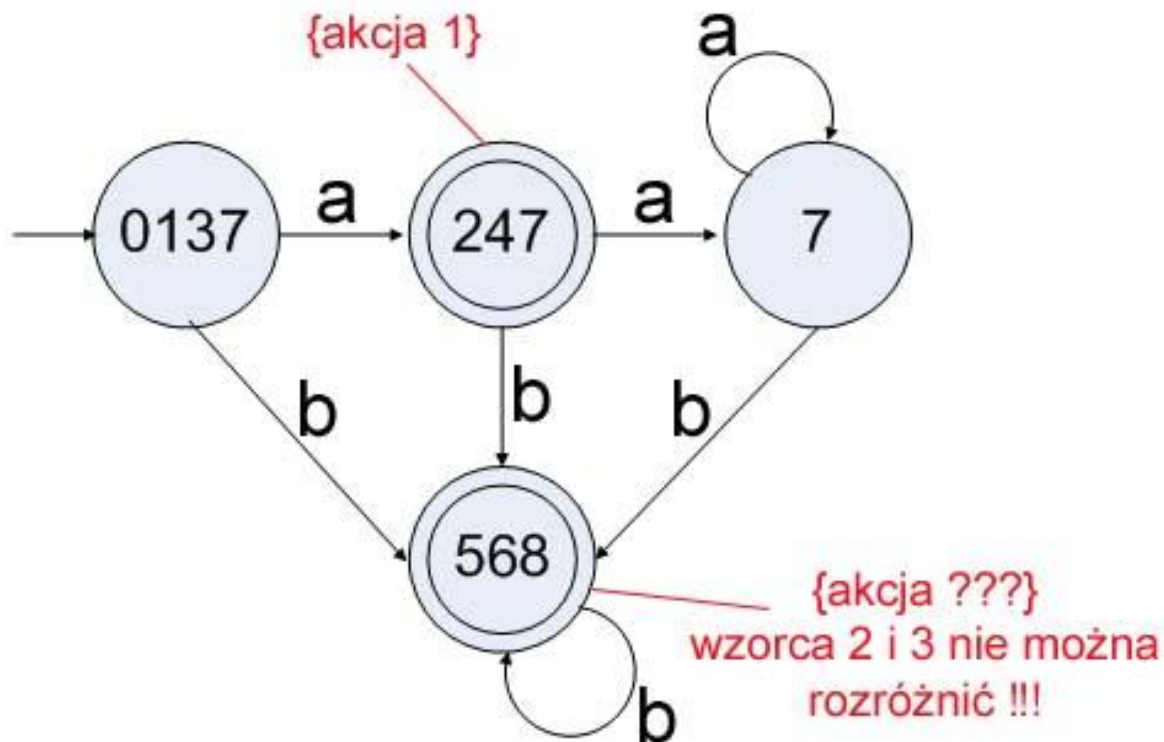
- a {akcja 1}
- abb {akcja 2}
- a*b⁺ {akcja 3}

Budowa automatu skończonego (4)

- a {akcja 1}
- abb {akcja 2}
- a^*b^+ {akcja 3}

optymalizacja DFA

Implementacja skanera (1)

Wymagania:

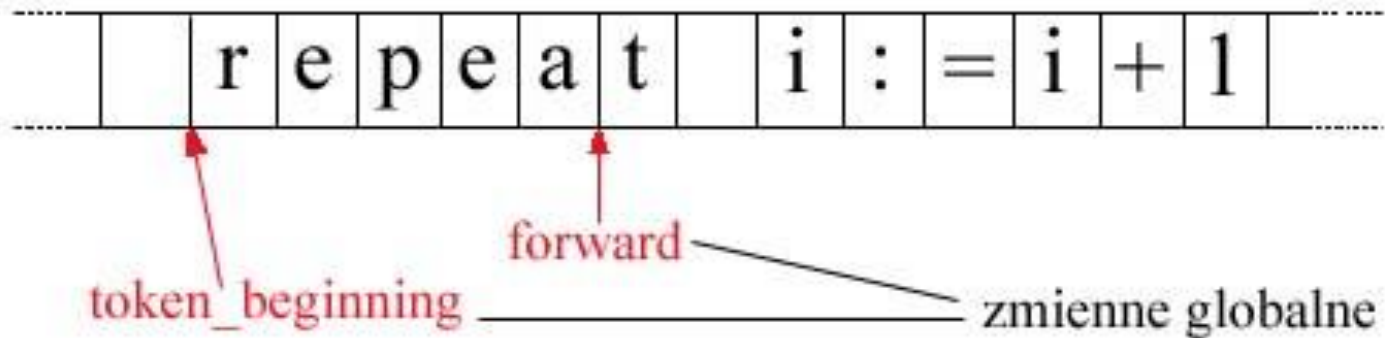
- - minimalna ilość operacji przypadających na jeden znak czytany z wejścia
- - rozsądna zajętość pamięci

Sposoby realizacji:

(a) schemat blokowy analizatora \equiv graf automatu (stan jest wtedy miejscem w programie, np. etykietą; dużo if-ów, case-ów, ewentualnie skoków; skomplikowany schemat blokowy działań; utrudniona automatyczna generacja tekstu źródłowego programu analizatora; organizacja czasochłonna)

Implementacja skanera (2)

- Organizacja bufora wejściowego

- Zmienne globalne

state - aktualny stan analizatora

start - aktualny stan początkowy wskazujący, który diagram jest aktualnie przeglądany

lexical_value - drugi „składnik” tokenu, jego atrybut

- Funkcje pomocnicze

input() - zwraca kolejny znak tekstu analizowanego, przesuwa *forward* jeden znak do przodu

unput() - „oddaje” znak do bufora, przesuwa *forward* jeden znak do tyłu

err_recover() - sygnalizacja błędu, poszukiwanie początku następnego tokenu

Implementacja skanera (3)

```
token nexttoken()
{
    while(1)
    {
        switch(state)
        {
            case 0: c = input();
                    if (c==blank || c==tab || c==newline)
                    {
                        state=0;
                        token_beginning++;
                    }
                    else if (c=='<') state = 1;
                    else if (c=='=') state = 5;
                    else if (c=='>') state = 6;
                    else state = fail();
                    break;
```


Implementacja skanera (4)

```
case 1: c = input();
        if (c=='=') state = 2;
        else if (c=='>') state = 3;
        else state = 4;
        break;
case 2: token_beginning = forward;
        lexical_value=LE;
        return (REL_OP);
        .../*cases 3-8 here*/
```

Implementacja skanera (5)

```
case 9: c = input();
        if (isletter(c)) state = 10;
        else state = fail();
        break;
case 10: c = input();
        if (isletter(c)) state = 10;
        else if (isdigit(c)) state = 10;
        else state = 11;
        break;
case 11: unput();
        token_beginning = forward;
        install_id();
        return (gettoken());
        .../*cases 12-21 here*/
```

```
}
```

```
}
```

```
}
```

Implementacja skanera (6)

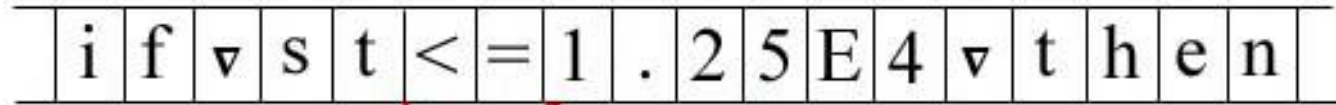
Procedura fail()

```
int state = 0, start = 0;
```

```
int lexical_value;
```

```
int fail()
```

```
{
    forward = token_beginning;
    switch (start)
    {
        case 0: start = 9;
                break;
        case 9: start = 12;
                break;
        case 12: err_recover();
                break;
    }
    return (start);
}
```


token_beginning

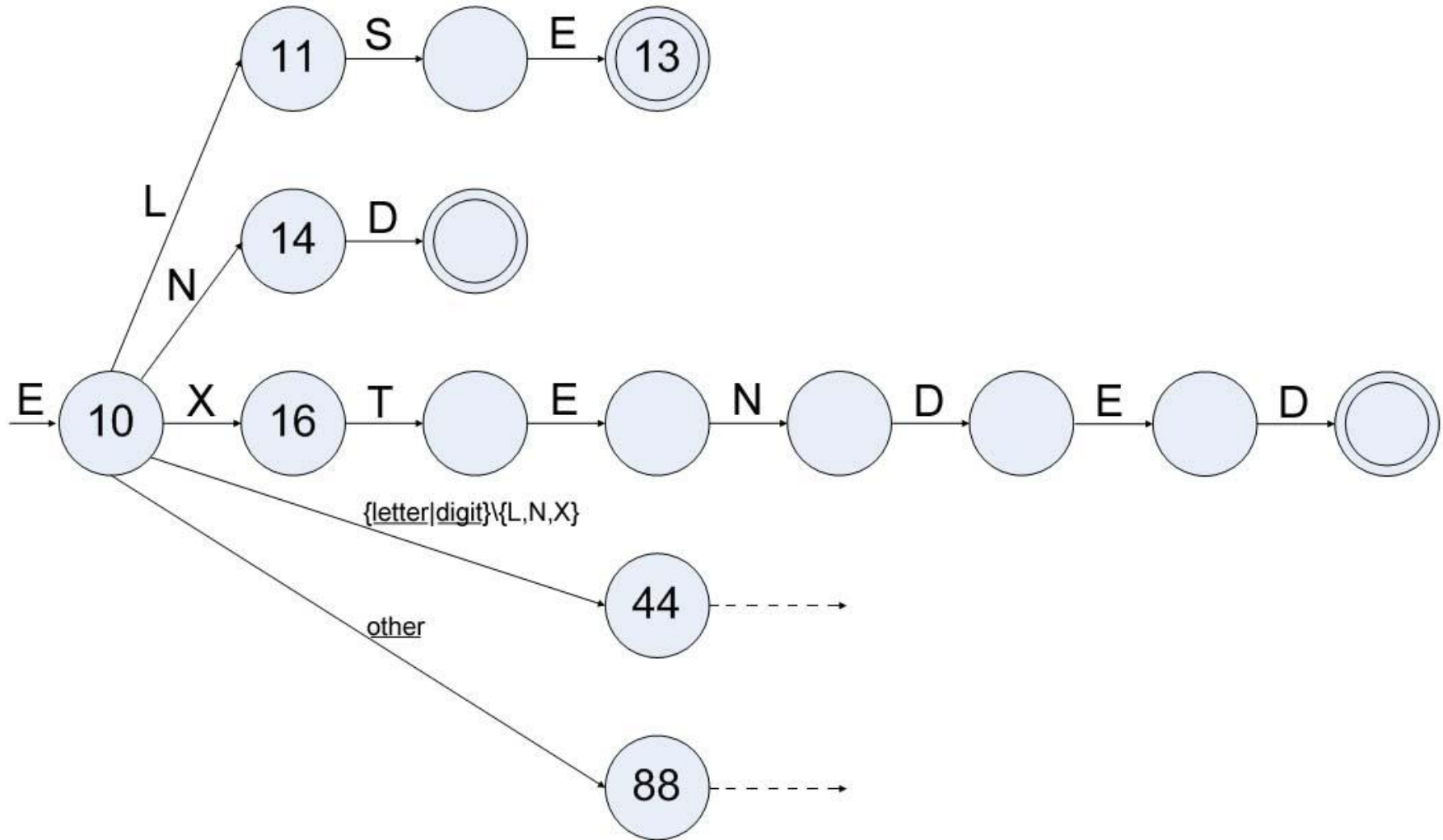
forward

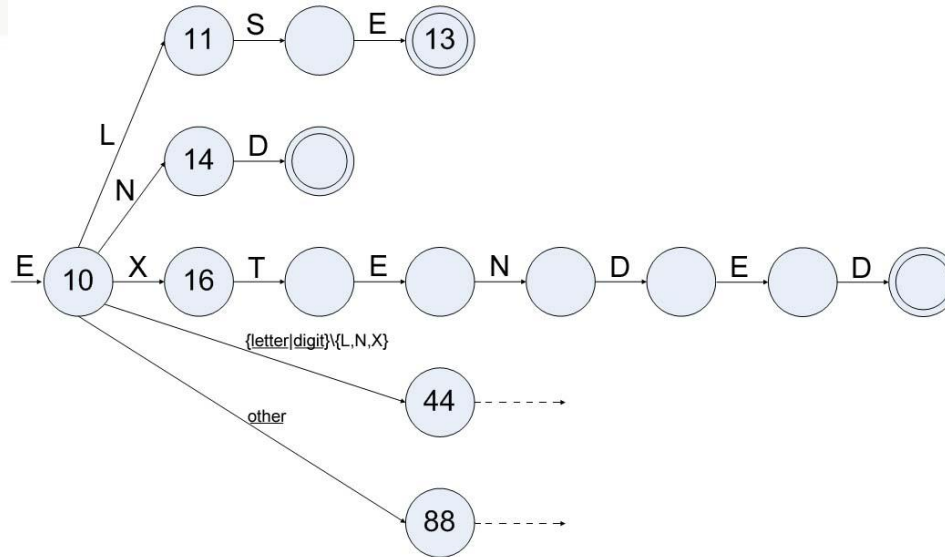
Implementacja skanera (7)

(b) struktura listowa dla określenia funkcji przejścia (organizacja bardziej zwarta i regularna, łatwiejsza do automatycznej generacji; ale także czasochłonna)

Implementacja skanera (8)

Implementacja skanera (9)

State	Action	Check
...
10	input()	1000
...
13	return(<u>else</u>)	(start state)
...

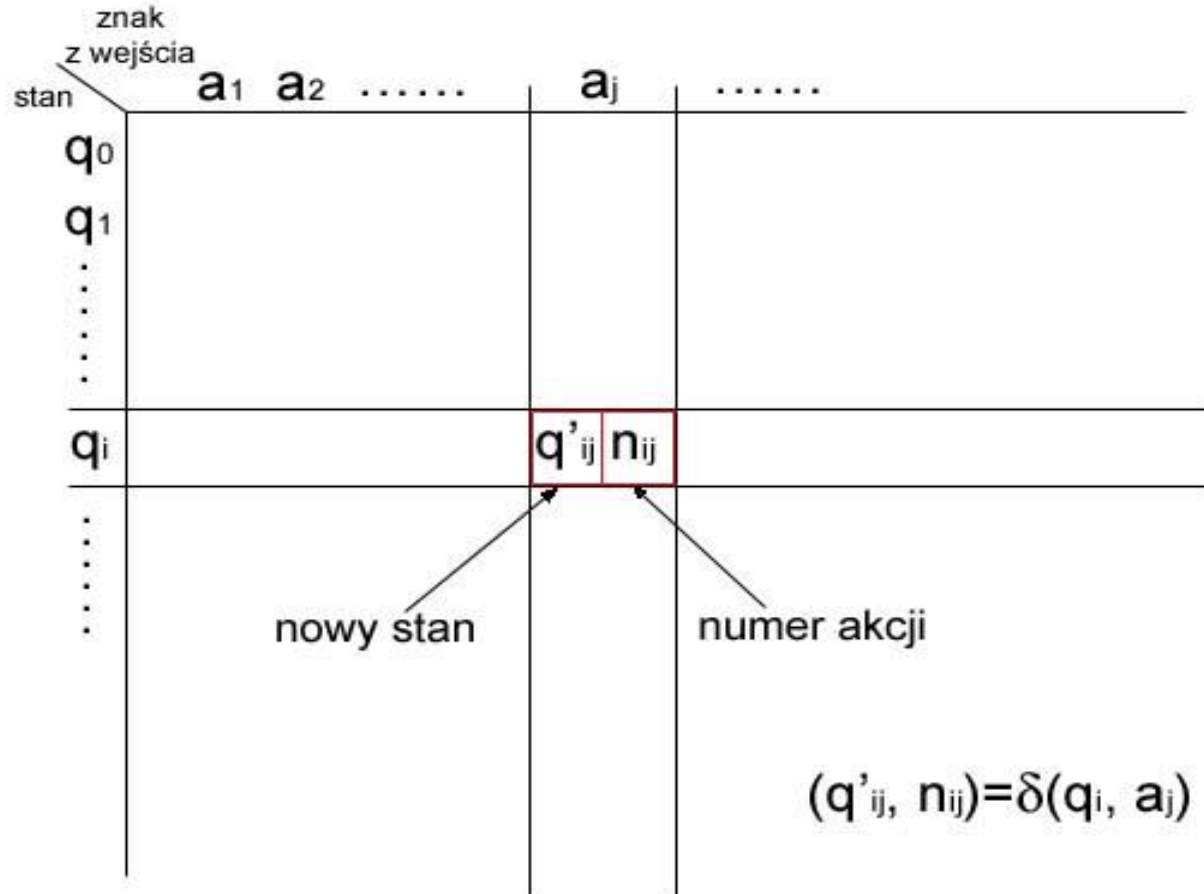
Check	input char.	yes=next state	no=check
1000	L	11	1001
1001	N	14	1002
1002	X	16	1003
1003	letter digit	44	1004
1004	other	88	

najczęściej występujące przypadki przejść muszą być umieszczone po kontroli przypadków szczególnych, czyli na końcu listy

Implementacja skanera (10)

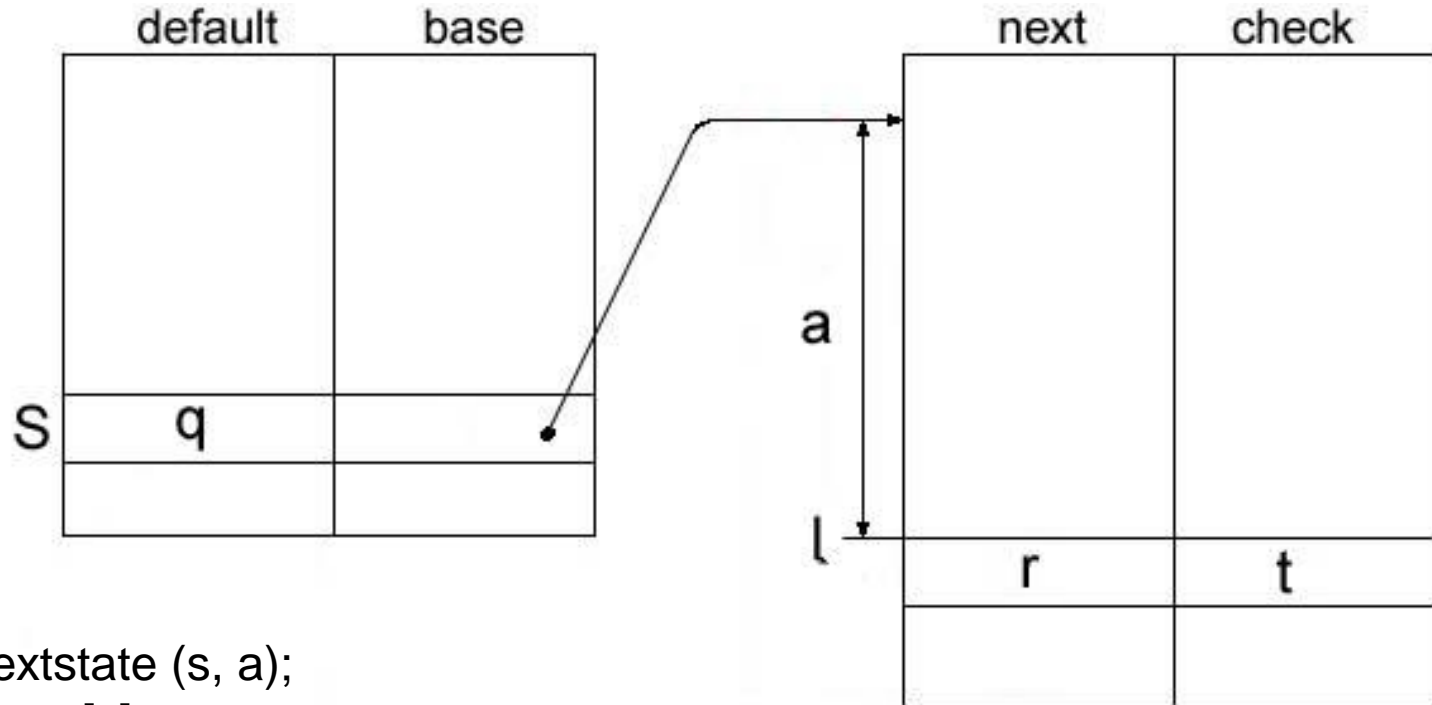
(c) dwuwymiarowa tablica do realizacji funkcji przejścia

(organizacja efektywna czasowo, ale bardzo pamięciochłonna; duża regularność i łatwość automatycznej generacji)

Implementacja skanera (11)

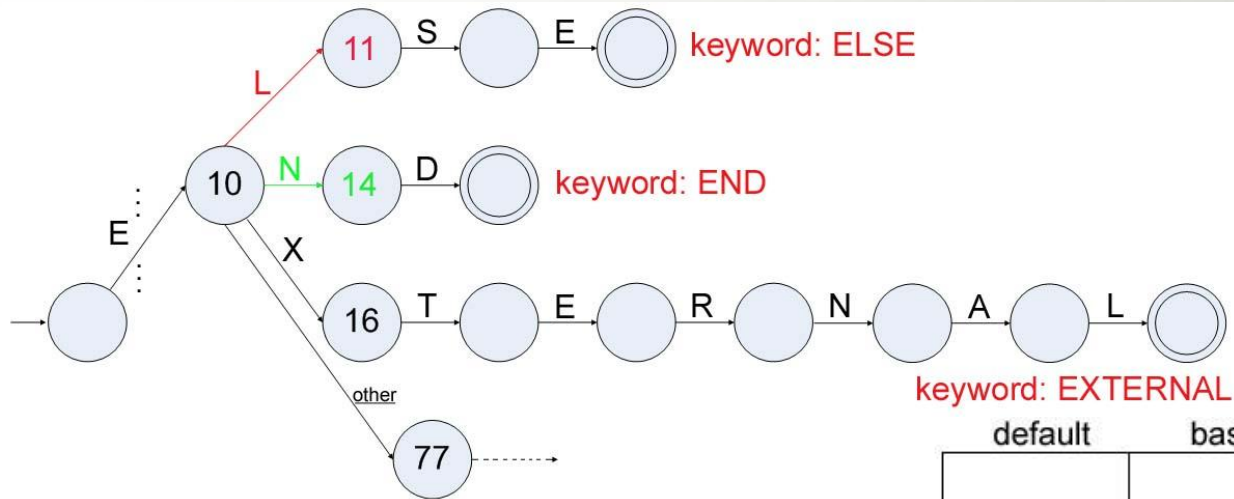
(d) organizacja mieszana

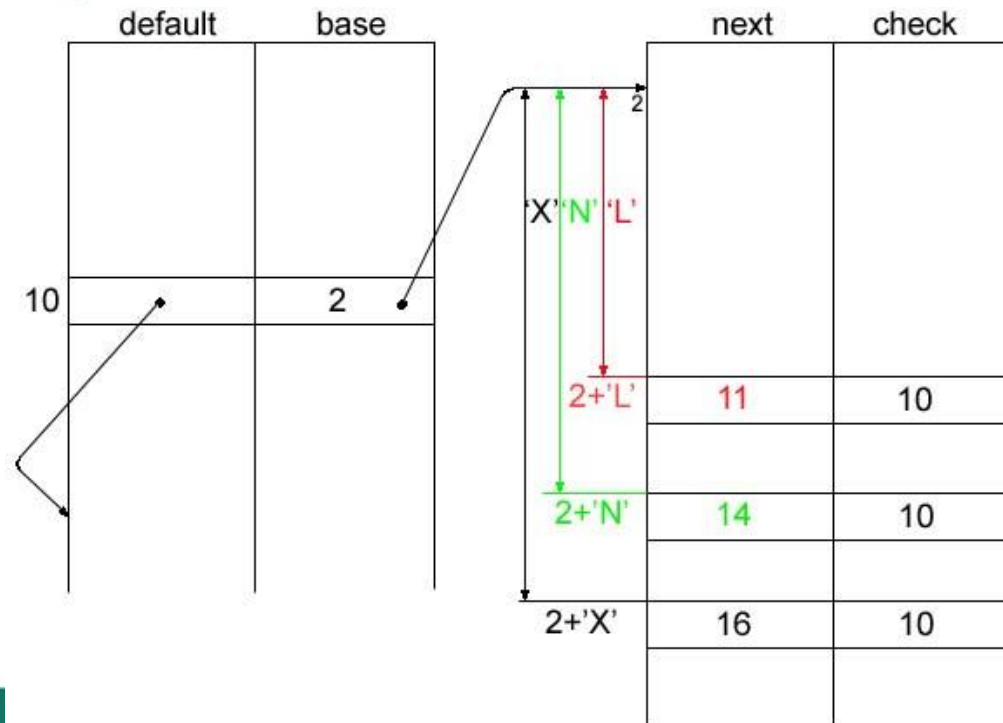
```

procedure nextstate (s, a);
    l:=base[s]+a;
    if check[l]=s then
        return next[l]
    else
        return nextstate (default[s], a);
  
```

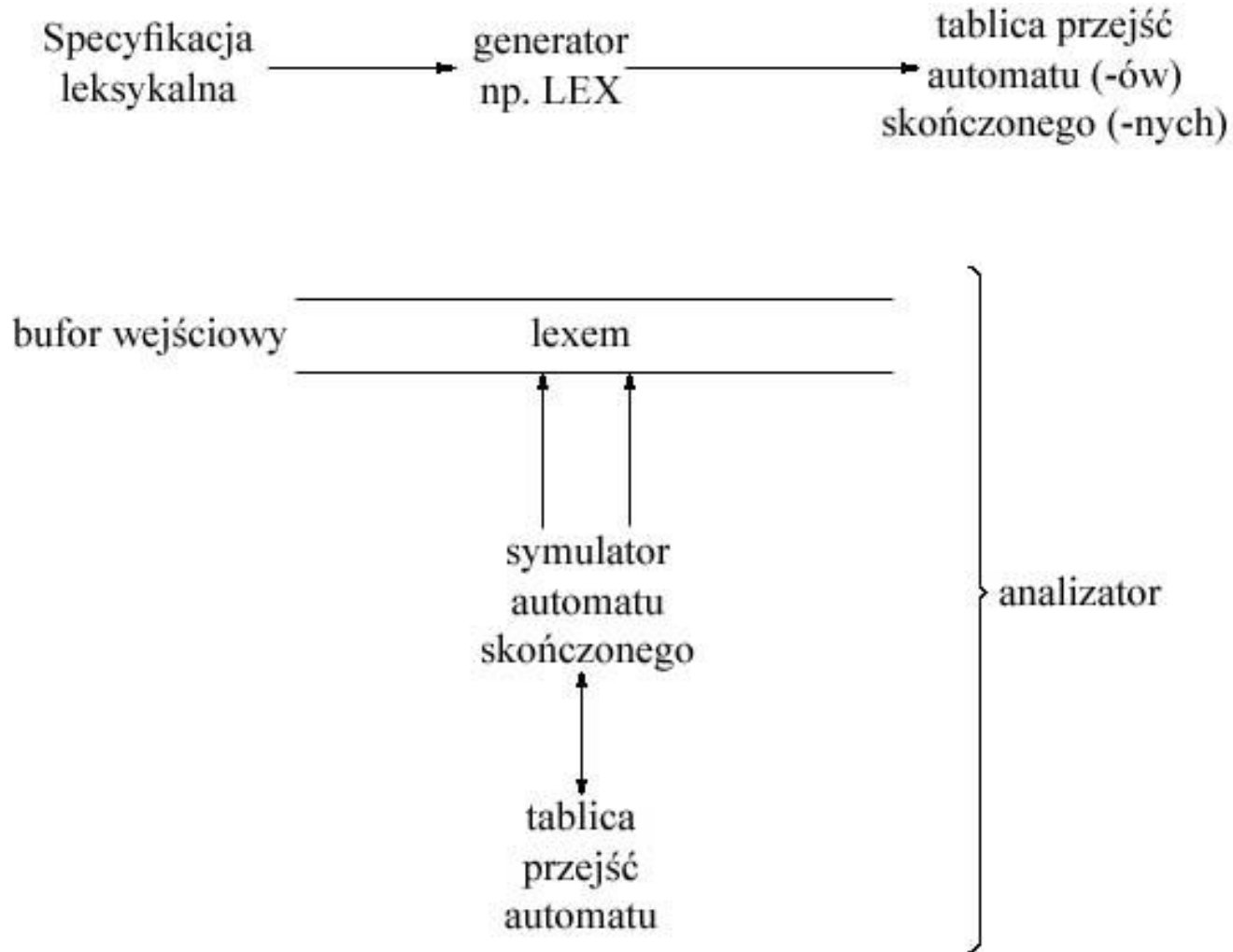

Implementacja skanera (12)

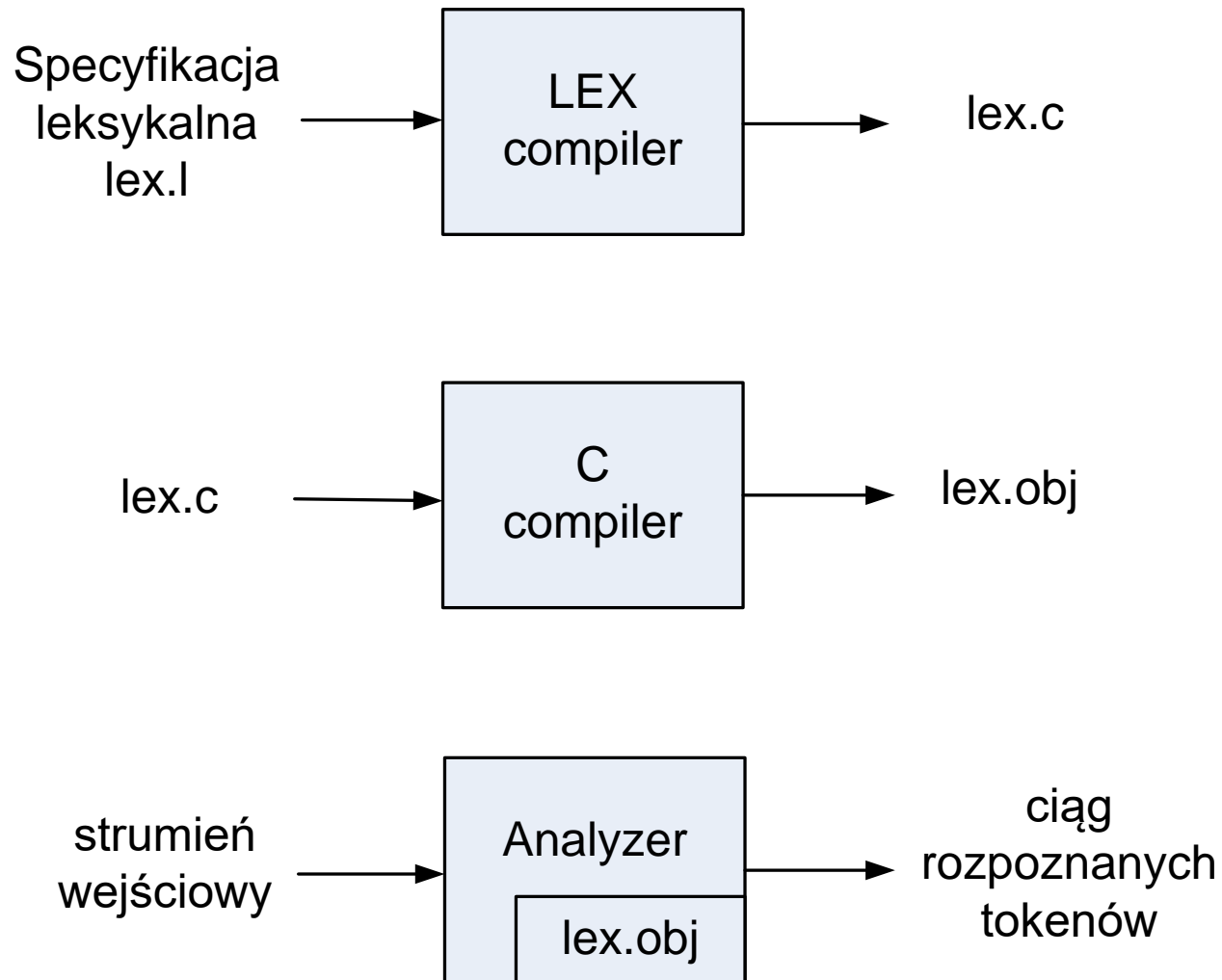
(organizacja stanowiąca kompromis pomiędzy dużą pamięciochłonnością organizacji czysto tablicowej (c), a czasochłonnością metod opartych na listach (b); wadą metody jest skomplikowany algorytm budowania tablic „base”, „default”, „next” i „check”)

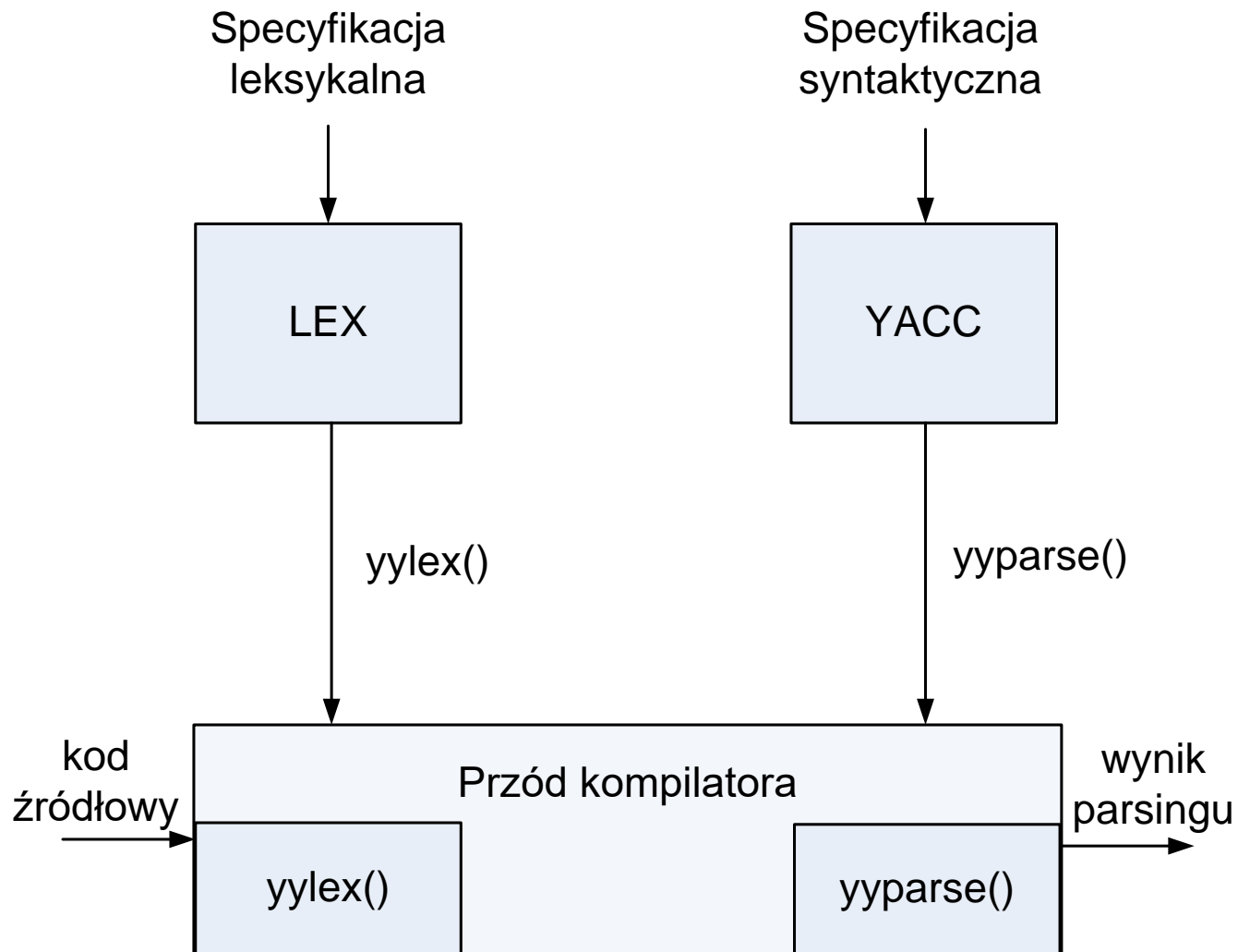
Generatory analizatorów leksykalnych

Generatory analizatorów leksykalnych

Generatory analizatorów leksykalnych i syntaktycznych

„Język” tworzenia specyfikacji leksykalnych

x	znak „x”
„x”	znak „x” nawet gdy x jest operatorem
\x	znak „x” nawet gdy x jest operatorem
[xy]	znak „x” lub „y”
[x-z]	znak „x” lub „y” lub „z”
[^x]	dowolny znak z wyjątkiem „x”
.	dowolny znak z wyjątkiem „\n”
^x	znak „x” na początku linii
<y>x	znak „x” gdy LEX jest w stanie początkowym „y”
x\$	znak „x” na końcu linii
x?	0 lub 1 wystąpienie „x”
x*	0, 1, 2,... wystąpień „x”
x+	1, 2,... wystąpień „x”
x y	„x” lub „y”
(x)	„x”
x/y	„x”, ale wtedy, gdy występuje przed „y”
{xx}	wyrażenie regularne opisane w sekcji deklaracji
x{m,n}	m, m+1,... ,n wystąpień „x”